

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa P. M.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 sierpnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 24 kwietnia 2019 r., sygn. akt (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz pozwanego,**
- 3) przyznaje ze środków Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w [...]) na rzecz adwokat E.W. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 września 2018 r. Sąd Okręgowy w P. oddalił powództwo P.M. przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Okręgowego w P. o zasądzenie kwoty 80.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za przewlekłość postępowania sądowego. Apelacja powoda została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 24 kwietnia 2019 r. W związku ze skargą kasacyjną

powoda od tego wyroku należy w pierwszym rzędzie przypomnieć, że skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przyczynie objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. argumentując, że zaskarżone orzeczenie zapadło z rażącym naruszeniem art. 132 § 1 k.p.c. ze względu na niedokonanie przez Sąd pierwszej instancji zwrotu odpowiedzi na pozew pomimo nedoręczenia jej odpisu bezpośrednio zawodowemu pełnomocnikowi procesowemu powoda oraz art. 217 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. ze względu na oddalenie, jako spóźnionego, wniosku dowodowego powoda, którego potrzeba powstała dopiero w związku z koniecznością odparcia twierdzeń pozwanego zawartych w odpowiedzi na pozew.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na tej przyczynie kasacyjnej obligowało skarżącego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przytoczonych we wniosku przepisów prawa materialnego lub procesowego. Oczywiście tego naruszenia polega na tym, że jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły sprawy lub dokonywania pogłębionej analizy wchodzących w grę przepisów. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym

samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem zaskarżonego wyroku nie potwierdza tezy powoda o ewidentnej wadliwości zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Skarżący powiązał tę przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z naruszeniem przepisów postępowania przez Sąd pierwszej instancji, w takim sam sposób sformułował także podstawy skargi kasacyjnej, co już samo w sobie wyklucza możliwość przyjęcia, że skarga jest oczywiście uzasadniona z podanych przyczyn. Przedmiotem zaskarżenia skargą kasacyjną jest prawomocne orzeczenie sądu drugiej instancji, wobec czego zarzuty procesowe muszą dotyczyć uchybień procesowych tego sądu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, że dopuszczalność formułowania w skardze kasacyjnej zarzutów naruszenia przepisów postępowania pierwszoinstancyjnego jest uwarunkowana ich powiązaniem z zarzutem naruszenia odpowiedniego przepisu przez Sąd drugiej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2002 r., III CKN 584/99, nie publ.; wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2015 r., III CSK 153/14, nie publ., z dnia 11 lutego 2016 r., V CSK 344/15, nie publ., i z dnia 2 lutego 2018 r., II CSK 287/17, nie publ.), czego skarżący w niniejszej sprawie nie uczynił. Powód nie przytoczył przekonujących argumentów wykazujących wpływ zarzucanych uchybień na wynik sprawy i na możliwość podjęcia przez powoda obrony oraz ustosunkowania się do twierdzeń pozwanego, mając w szczególności na uwadze okoliczności dotyczące przebiegu postępowania wskazane przez Sąd Apelacyjny w motywach zaskarżonego orzeczenia, w tym doręczenie pełnomocnikowi powoda odpowiedzi na pozew przez pozwanego w związku z podjętymi przez Sąd pierwszej instancji czynnościami wyjaśniającymi (k.105 akt).

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto w oparciu o zasadę słuszności uwzględniając okoliczności sprawy, w tym charakter roszczenia i sytuację majątkową powoda (art. 102 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

aj